

Ápangos þodis

Kas filosofijai – kasdienybë? Atrodo, filosofinë mintis nukreipta á bendrybes, todël atskirybes, kokie yra kasdieniai daiktai ir ávykiai, esà reikia perþengti. Klasikinis Vakarø mąstymas buvo linkæs juos ignoruoti (Platonas) arba apibendrinti (Aristotelis). Panaðu, kad kasdienybë – mūsų gyvenimo nebyli aplinka, kur aidi išskirtiniø ávykiø aidai. Èia kyla klausimas, ar gali būti aplinka – nebyli, ar ji neiðreiðkia tam tikros mūsų þiuros, kuria remdamiesi mes išskiriame iš jos tam tikrus daiktus ir ávykius? Savo ruoþtu ðie išskirti daiktai ar ávykiai formuoja mūsų kasdienæ aplinkà. Ðia prasme kasdienë aplinka ir išskirtiniai ávykiai sudaro hermeneutiná ratà, kuris nuolat pleèiasi per tai, kas kasdieniøka, ir tai, kas ypatinga, sàveikà. Taip supratimas, kuris rūpi tiek filosofijos daliai (hermeneutika), tiek þmogaus kūrybos visumai (kultūra), leidþia reabilituoti kasdienybæ kaip svarbø gyvenamojo pasaulio sandà.

Kasdieniai daiktai – ne tik mūsų gyvenimo palydovai, bet ir gyvenamojo pasaulio supratimo dalyviai. Bet kuris gyvenimo ávykis èia neatsiejamas nuo pasakojimo, kuris tà ávykà iðkelia. Todël filosofijai, kuri

atsigráþia á kasdienybæ, rūpi ir tokios jos pasakojimo formos, kaip dienoraðtis ar istorija. Pasakodami mes sukuriame ávykà, kuris iðkelia ne tik daiktà kaip jo liudininkà, bet ir mus paèius kaip jo dalyvà. Daiktai èia tampa mūsų gyvenimo kūrybiniu veiksmu, skatinanëiu kurti savo pasaulá ir save jame. Taigi filosofija, skirdama dëmesio kasdieniams daiktams kaip atskirybëms, drauge rūpinasi þmogiðkàja kūryba kaip bendrybe.

Ðis numeris skirtas apmąstyti kasdienybei ir jos formoms. Autoriai klausia, kokia kasdienio pasaulio sandara (D. Jonkus) ir kokios kultūros ribos (G. Maþeikis). Nagrinëjami gamtos objektai kaip religijos sandai (M. Briedis) ir kasdieniai daiktai kaip kūrybos kelrodþiai (T. Kaèerauskas). Parodoma, kad karnavalas – svarbi kasdienio gyvenimo forma (D. Èesnauskaitë). Teigiama, kad istorijos apie save (J. Lavrinec) ir dienoraðèiai (D. Klibavièius) leidþia ne tik susivokti, bet ir formuoti jø autorius.

Malonaus skaitymo!

Tomas Kaèerauskas